

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Letna naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 14. julija 1928.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 83.

Počasno poslovanje.

Kakor znano, je stopila nova ureditel maloprodaje soli v veljavo dne 1. julija 1928, vendar pa monopolna uprava objavlja pravilnik za novo ureditev šele v »Službenih Novinah« z dne 10. julija t. l., to je deset dni po uveljavljanju novih predpisov. Odločno se moramo zavarovati proti take-mu ignoriranju trgovskih interesov, ki je povzročilo toliko nepotrebnih skrbi in neprilik trgovcem, ki žele še nadalje prodajati sol. Monopolna uprava je imela čas sestavljati pravilnik od 1. aprila t. l. dalje, ko je stopil v veljavo nov finančni zakon. Kljub temu, da je imela toliko časa, ga pa objavlja uradno šele zdaj, dasi nalaga trgovcem obveznostjo za dosego dovoljenja za maloprodajo, katerih ni mogoče izpolniti preko noči. Dolžnost monopolne uprave je bila, da pravilnik objavi tako pravočasno, da bi nabava novega dovoljenja ne delala nikomur težav, ne pa tako pozno. Upamo, in pričakujemo, da bo monopolna uprava v bodoče boljše vedela, kaj je njena dolžnost.

Nabava soli v ljubljanskem monopolnem skladišču.

Ljubljanski trgovec nam piše: Po novih predpisih, kakor jih po mojem mnenju napačno tolmači monopolna uprava, so vsi maloprodajalci soli dolžni nabavljati si sol direktno pri monopolnem skladišču. Izključena je torej vsaka posredovalna kupčija, dasi je nemogoče kje drugje dobiti sol nego v Ljubljani in v okolici pri monopolnem skladišču, na deželi pa pri zakupniku veleprodaje. Naravna posledica nove odredbe je, da monopolno skladišče ne more sproti odpravljati vseh kupcev in da morajo posamezniki ure in ure čakati, predno pridejo na vrsto. Koliko trgovec s takim večurnim čakanjem izgubi, ve le tisti, ki se sam nastavlja v vrsto kakor v vojni dobi za kruh ali moko. Ako je monopolna uprava predpise izpremenila, bi morala tudi vedeti, kako bo delo zmagovala. Ljubljanski trgovci zahtevamo, da se nastavi toliko ljudi, da bodo mogli sproti odpravljati kupce ali pa naj bi, kar bi še bolj želeli, dovolila, da si detajlisti nabavljamo sol pri grosistih.

IZPREMEMBA PREDPISOV O TARI GLEDE BARVNIH LESENIH SODOV, V KATERIH SE UVAŽA SOJA-OLJE.

Zastopnik ministra financ je po zaslisanju carinskega sveta z odlokom C. br. 24.879 od 30. junija t. l. odredil, da se leseni sodi iz trdega ali mehkega lesa, ki so barvani, a ne lakirani ali polirani, ako se v njih uvaža soja-olje, smatrajo v smislu predpisov o tari za običajen zavoj.

* * *

NOVE LUKSUZNE CIGARE JUGOSLOVANSKE TOBAČNE REŽIJE.

Tobačna monopolna uprava bo začetkom meseca septembra dala v promet nove luksuzne cigare z imenom »Flor de Havana« in »Perla la Cuba«. Prve bodo prodajali po 8 dinarjev, druge pa po 7 dinarjev. Škatle bodo vsebovale po 24 komadov. Oprema škatel bo lepa, ene bodo imele na pokrovu panoramo mesta Beograda, druge pa panoramo Zagreba. Prve bodo dolge 15, druge pa 12 cm.

Pred sestavo oblastnih proračunov za leto 1929.

Na inicijativo ljubljanskega oblastnega odbora se je vršila v sredo, dne 11. t. m. v Zagrebu konferenca oblastnih odborov iz Ljubljane, Maribora, Zagreba, Karlovca in Osijeka. Namen konference je bil doseči čim večjo enotnost pri nalaganju oblastnih davščin, predvsem doklad na državno trošarino, ker različenost teh doklad pospešuje tihotapstvo trošarinskega blaga iz ene oblasti v drugo. Na to posledico, ki kvarno vpliva na našo legalno in pošteno trgovino, smo v našem listu že opetovano opozorili in veselili nas, ako je naša pobuda kolikor toliko pripomogla, da se te razmere v doglednem času odpravijo.

Na konferenci se je razpravljalo tudi o ostalih oblastnih davščinah in sklenilo, da prihodnje leto uvedejo na konferenci zastopane oblasti enotne takse na tuje delavce in tuje nameščence sploh in da se razširijo nekatere davščine, katere je do sedaj uveljavila samo zagrebška oblast. Vsekakor nam je glede oblastnih davščin v bodočem letu pričakovati bistvenih izprememb, vsled česar že sedaj opozarjamo merodajne faktorje na umestnost, da se pred končno redakcijo uredb o novih davščinah spoznamo s prizadetimi krogi.

Novi zakoni.

»Službene Novine« z dne 10. julija 1928 objavljajo tri nove zakone, katere je Narodna skupščina sprejela dne 16. maja 1928. So to zakoni: a) o osrednji upravi za mere in dragocene kovine, o kontroli mer in dragocenih kovin in o kontroli posode; b) o mernih, njihovih porabi in javnem prometu in nadzoru nad njimi; c) o kontroliranju čistine izdelkov iz zlata, srebra in platine. — Zakoni vsebujejo v glavnem le osnovna določila, do čim se podrobnosti določijo s pravilniki in naredbami. — Splošne važnosti je dejstvo, da se votla posoda od litra navzdol deli po deciliterih, centiliterih in mililiterih tako, da se 1/4 litra ne smatra več za oljeizdelni del litra in se torej v javnem prometu ne bo mogel več porabljati. Zakon stopi v veljavo v 30 dneh po objavi v »Službenih Novinah«, torej dne 9. avgusta t. l.

DELO NA DVOTIRNI ŽELEZNIŠKI PROGI ZAGREB—BEOGRAD ZAOSTAJA.

Delo pri zgradbi dvotirne železniške proge Zagreb—Beograd polagoma zaostaja, ker država ne plačuje redno delavcev, tako se je zgodilo, da delavci po cel mesec niso dobili plače. Razentega je žetev in delavci dobe dela pri večjih posestnikih. Po programu nameravajo letos dograditi dvotirno progo med Beogradom in Brodom ob Savi. Na tej progi že polagajo tračnice in grade mostove. Ostali del proge bodo dogradili prihodnje leto.

Odpiranje in zapiranje trgovin v ljubljanski oblasti.

Glej izvršilno naredbo na 3. strani.

Ivan Mohorič:

Utisi s pota po Nemčiji.

(Nadaljevanje.)

Inflacijske dobe Nemčija ni samo izkoristila za gradbo vodnih central in stanovanjskih hiš, ampak predvsem tudi za moderniziranje cestnega omrežja za avtomobilski promet. V Monakovem, kakor tudi v drugih mestih, katera smo obiskali, je cela okolica v okrogu nad 40 km od mesta tlakovana deloma z granitnimi kockami, deloma nasuta z bazaltovo podlago v treh plasteh in povrhu z debelo ploščo katrana ali pa so podlage iz betona. Ta dela so stala ogromne milijone, toda bila je to enkratna investicija trajne vrednosti in so sedaj vzdrževalni stroški za ceste minimalni. Ceste so proste prahu, tako da ne trpijo niti kulture na polju, niti stanovalci ob poti in druga vozila na cesti, kakor pri nas, ko dviga vsak avto oblake prahu. Prijeten utis delajo v bavarskih vaseh velike in prostrane kmetske hiše, ki so skoro vse enonadstropne, lahko, suho in zdravo zidane. Tudi na kmetih je kolesarjenje jako razvito. Vsi poljedelci, ki so šli na polja in ki smo jih srečevali, so se vozili na kolesih z orodjem na rami.

Monakovo vodi velikopotezno komunalno politiko. Posebno pažnjo posveča tujskemu prometu. Zato prireja vsako leto večje razstave. Poleg tradicionalnih spomladanskih in jesenskih poljedelskih razstav še specialne razstave, ki trajajo celo poletje. Lansko leto se je vršila v Monakovem obratna razstava in kljub temu, da je končala menda s 600.000 markami primanjkljaja, je mesto letos priredilo novo razstavo »Heim und Technik«, katere namen je seznaniti javnost z vsemi pridobitvami elektrotehničnih izumov in racionalnosti uporabe toka nizke napetosti in plina v gospodinjstvu.

Elektrifikacija Bavarske je dala tudi industrijskemu razvoju na Bavarskem čisto novo smer. Lokomotivna tovarna Maffei v Monakovem, katero smo obiskali, se je že pred več leti preuredila v gradbo električnih strojev in lokomotiv in v njenem skladišču smo videli znaten vozni park, ki ga bo dobavila v Južno Afriko. V manjših obratih se je razvila izdelava vseh vrst elektromotorjev, transformatorjev in drugega elektrotehničnega materijala za instalacijo električnih pogonov v obrtniških obratih in v gospodinjstvu. Razvila se je znatno industrija radio-aparatur, telefonskih in drugih elektromedicinskih naprav. Ob velikih centralah je nastala samoumevno tudi elektrotehnična industrija, ki pridobiva karbid, ferossilicij, dušik in klorofilin ter izdeluje razne vrste gnojil in kemičnih polfabrikatov. Toda poleg vsega tega je Monakovo zadržalo i po težkih udarcih povojnih let svoj prikupljiv fejaški značaj. Ostalo je tudi središče južnonemške umetnosti, ki prireja tu v kristalni palači vsako leto velike razstave moderne umetnosti. Za opis umetniških zbirk in muzejev v Monakovem bi bila potrebna posebna knjiga. Za praktičnega gospodarja je izmed vseh najbolj interesanten tehničen muzej, v katerem je s pomočjo nemške veleindustrije predločen obiskovalcem cel zgodovinski razvoj moderne tehnike. Tu so v naravnih dimenzijah zgrajene kopije raznih vrst rudnikov, modeli modernih plav-

žarskih in strojnih naprav, cela oprema modernih prekoceanskih ladij v fiktivni velikosti, bogate zbirke kemičnih produktov, modeli največjih tehničnih del pri stavbi železnic, regulacije rek in ureditve pristanišč.

Končno naj omenim med mnogobrojnimi interesantnimi napravami, ki smo jih posetili v Monakovem, še moderno bolnico v Schwabingu. Ta bolnica predstavlja menda vzor, ki se desetletja ne bo dal prekositi. Tu je z umetniško dušo, večjo tehniko in organizacijo napravljeno vse, kar more bolnika restavrirati, od najmodernejših izumov elektroterapije, moderne kirurgije, pa do vsega, kar v bolnici more uplivati na dušo bolnika. Vsaka soba je razveseljena s cvetjem in zelenjem. Najbolj idealen pa je moderni trakt otroške bolnice, ki je ves v steklu in kjer imajo malčki na razpolago stotine lepih igrač ob živo poslikanih stenah in pohištvo. Nepozabni utis zapuščajo te naprave obiskovalcu, kako je uprava znala pri teh napravah spojiti v idealno harmonično enoto pridobitve moderne tehnike, medicine, umetnosti, notranje arhitekture skupno z zahtevami in pogoji socialne higijene in vzgoje širokih mas prebivalstva v demokratičnem smislu. Ob zaključku našega bivanja v Monakovem je imel prof. dr. Karlovič iz Zagreba v Trgovski zbornici lepo uspelo predavanje »O možnostih pospešenega razvoja gospodarskih stikov z Nemčijo«, v katerem je obširno poročal tudi o važnosti ljubljanskega velesejma in o udeležbi Nemcev na njem. Po predavanju so predvajali skioptične slike iz naših Alp in Primorja.

Iz Monakovega smo se odpeljali v Regensburg. Tu je veljal naš prvi poset znameniti Wallhali, monumentalnemu svetišču spomina in pijetete velikim kulturnim in zgodovinskim borecem nemškega naroda. Nato smo obiskali 800 metrov dolgo in 80 metrov široko donavsko pristanišče, 400 metrov dolgo petrolejsko pristanišče z velikimi rezervoari za nafto in druge mineralne produkte in modernimi prekladalnimi napravami za blago, ki prihaja po Donavi navzgor odnosno preko Hamburga po železnici za nadaljnji prevoz po Donavi. Nadalje smo ogledali prazni silo in prazna velika javna mestna skladišča, ki so zgrajena za 50.000 ton in za katere je mesto Regensburg žrtvovalo že nad 3 milijone zlatih mark (nad 40 milijonov dinarjev). Le neznatne količine kosovnega blaga, po večini poljedelskih strojev so čakale na odpremo po Donavi navzdol za naša, bolgarska in rumunska pristanišča. Lanskoletna slaba žetev je vplivala porazno na cel podonavski promet in regensburška skladišča so ostala skoro celo leto prazna.

Komunalna politika Regensburga koncentrirala vso pažnjo razvoju donavskega prometa. V zadnjem času je dala izdelati načrt za zgradbo velikega novega industrijskega pristanišča na vzhodni strani sedanjega petrolejskega pristanišča. Največje nade stavijo seveda regensburški gospodarski krogi na zgradbo in otvoritev rensko-mainskega kanala z Donavo, kjer je še gradba ca. 150 km dolge najtežje proge potrebna. Z otvoritvijo tega prometa bi se omogočila transkontinentalna zveza med industrijskim Porenjem in južnim Podonavjem, ki bi prinesla tudi Regensburgu novega življenja.

Mesto Regensburg je polno histo-

ričnih spomenikov, počeni od najstarejših rimskih dob pa do srednjega veka, ko je Gornja Falca, katere gospodarsko središče je Regensburg, imela že razvito plavžarstvo in živahne trgovske zveze preko kontinenta. Vsled tridesetletne vojne je mesto mnogo trpelo. Pozneje je zopet oživel, ko je imel tam sedež nemški državni zbor in ko se je leta 1748 preselil v Regensburg tudi knez Thurn-Taxis, zakupnik celokupnega poštne-ga prometa v Nemčiji.

Na sedanjem področju regensburške zbornice je precej razvita plavžarska industrija. Najbolj znani sta Maximilianhütte in Luidpolthütte. Zadnja je last bavarske države in producira letno ca. 70.000 ton surovega železa. V Regensburgu je tudi ladjedelnica za rečno plovbo, ki je tudi za naše potrebe že izvršila mnogo del in popravil. Tu ima sedež šest paroplovnih družb, med katerimi je Bavarski Lloyd največji.

(Dalje prihodnjič.)

Likvidacija jugoslovanskih zahtev napram poštni hranilnici na Dunaju in v Budimpešti.

Poštna hranilnica kraljevine SHS v Beogradu je izdala razglas, v katerem pozivlja imetnike vložnih knjižic in vseh vrst vrednostnih papirjev pri bivši poštni hranilnici na Dunaju in v Budimpešti, naj naznanijo svoje zadevne zahteve. Ta prigrasitev zahtev napram bivši poštni hranilnici na Dunaju in v Budimpešti temelji na konvencijah, ki so jih sklenili med Avstrijo, nasledstvenimi državami in Italijo v Rimu dne 6. aprila 1922 in med označenimi državami ter Ogrsko v Budimpešti dne 7. novembra 1922.

Namen te prigrasitve je ugotovitev zahtev jugoslovanskih državljanov iz vložnih knjižic, vrednostnih papirjev in zaračunjevalnih kontih v gotovini napram poštni hranilnici na Dunaju oziroma v Budimpešti. Poštna hranilnica v Beogradu zahteva, da se obenem s prigrasitvijo teh zahtev prilože tudi vložne in rentne knjižice, nadalje potrdila o državljanstvu in bivališču. Prigrasitve so sprejemali najpozneje do konca meseca junija 1928. Ker pa poštna hranilnica v Beogradu svojem razglasu ni priložila natančnejših informacij in ker je s težkocami in velikimi stroški zvezana predložitev potrebnih dokazilnih sredstev, ki so, mimogrede rečeno, dalekosežnejša, nego to zahteva-jo zadevne konvencije, je potrebno, navesti vsebino konvencije z Avstrijo in Ogrsko.

Zahteve jugoslovanskih državljanov moremo razdeliti v dve kategoriji: I. zahteve iz hranilnih vlog onih imetnikov, ki so imeli za časa »normativnih« dni svoje stalno bivališče v Jugoslaviji in ga od tedaj niso izpomenili. Kot »normativni« dni označujejo dan žigosanja avstrijskih kronskih bankovcev in sicer z ozirom na poštno hranilnico na Dunaju dne 26. marca 1919, z ozirom na poštno hranilnico v Budimpešti dne 28. februarja 1919. Za to kategorijo zahtev je merodajno le bivališče normativnega dne, ne pa državljanstvo. — II. Zahteve iz hranilnih vlog onih imetnikov, ki so jugoslovanski državljanji in ki so po normativnih dneh preložili svoje bivališče v kako drugo nasledstveno državo izvzemši Avstrijo ali Ogrsko oziroma obratno, ki so se iz nasledstvenih držav (izvzemši Avstrijo in Ogrsko) preselili po normativnih dneh v Jugoslavijo. — IIa. Zahteve na podlagi vrednostnih papirjev v depozitu poštne hranilnice na Dunaju oziroma v Budimpešti kakor tudi zahtev iz zaračunjevalnih kontov v gotovini, ki so nastali z vnovčitvijo dospelih kuponov. Iz tega seznama in te likvidacije so izvzete zahteve jugoslovanskih državljanov, ki žive stalno v Avstriji, Ogrski in Nemčiji, ravnotako kakor zahteve državljanov, ki so ob normativnih dneh živeli v Italiji, Poljski, Romuniji in Češkoslovaški in so še sedaj tam. Te zahteve se morajo prigrasiti v ondotnih državah, kakor tudi zahteve onih imetnikov vložnih knjižic, ki so se po normativnih dneh preselili v Jugoslavijo in po tem času

vložili nove zneske na svoje vložne knjižice (čl. 6. točka 5. konvencije).

Imetniki vložnih knjižic morajo priložiti prigrasilo svojo vložno knjižico (če te ni več, se mora to v prigrasilo označiti ter naprositi za amortizacijo knjižice), nadalje pri pod II. označeni kategoriji zahtev se mora priložiti potrdilo sedanjega bivališča in jugoslovanskega državljanstva, sicer pa le potrdilo o bivališču ob normativnem dnevu (v tem primeru ni treba potrdila o državljanstvu). Imetniki rentnih knjižic in zaračunjevalnih kontov v gotovini morajo priložiti prigrasilo listino o depozitu (rentno knjižico) in za primer, da so to izgubili, potrdilo o jamstvu za morebitno škodo, ki bi mogla nastati vsled prenosa depozita, nadalje potrdilo o jugoslovanskem državljanstvu in potrdilo, da bivajo izven mej Nemčije, Avstrije in Ogrske. Prigrasilo veljajo obenem kot pooblastilo za poštno hranilnico v Beogradu za prevzem vrednostnih papirjev in dobropisov na zaračunjevalnih kontih v gotovini. Potrdilo o bivališču izdajajo občine ali policijske oblasti, bivališče jurističnih oseb se dokaže z izpisom iz trgovinskega registra, državljanstvo pa z domovinskim listom.

Hranilne vloge, ki se ne prigrase, ostanejo imetnikom pri postni hranilnici na Dunaju in v Budimpešti na razpologo.

Zahteve, ki jih bosta poštni hranilnici na Dunaju in v Budimpešti prenesli, se imetnikom v dobro vpišejo pri poštni hranilnici v Beogradu. Prenesene zaračunjevalne konte v gotovini bodo izplačali v gotovini ali jih pa prenesli na vložno knjižico, če taka obstoji. Prenos in dobropis se bo izvršil še le po ratifikaciji konvencij od strani interesiranih držav. Poštna hranilnica si sme za stroške likvidacije hranilnih vlog in drugih terjatev zaračunati primerno manipulacijsko pristojbino, ki jo bosta poštni in finančni minister sporazumno določila. Posebne važnosti je določilo, da se bodo likvidirale vse terjatve in vsi dolgovi, ki izvirajo iz obračunov s poštnima hranilnicama na Dunaju in v Budimpešti, na podlagi prejšnje krone, ki je bila na jugoslovanskem ozemlju izpremenjena na dinar v relaciji 1 : 4.

V razglasu poštne hranilnice v Beogradu ni bilo omenjeno vprašanje terjatev iz čekovnih računov, čeprav zgoraj omenjene konvencije določajo, da bodo poštni hranilnici na Dunaju in v Budimpešti sestavili provizoričen seznam terjatev posameznih nacionalnih blokov nasledstvenih držav ter obvestili imetnike čekovnih računov pismeno o provizoričnem vpisu njihovih terjatev v ta seznam. Če je imel imetnik takega čekovnega računa svoje bivališče ob normativnem dnevu v Jugoslaviji in ga od onega časa ni opustil, tedaj se ne zahtevajo nikakršni nadaljnji dokazi za definitivni vpis v ta seznam dotičnega nacionalnega bloka.

Glasom statističnih podatkov dunajske poštne hranilnice znašajo

jugoslovanske terjatve napram poštni hranilnici na Dunaju na čekovnih računih 24.432.155 kron, na hranilnih vlogah 15.000.000 kron, skupaj 39.432.153 kron ali 9.860.000 dinarjev. Jugoslovanske terjatve napram poštni hranilnici v Budimpešti cenijo na 50.000.000 kron ali 12.4 milijona dinarjev.

Čeprav je prijavnih rok glasom objave poštne hranilnice potekel 9. junija t. l., moremo v pomirjenju občinstva naglašati,

da poteče rok za prigrase vseh vrst še le tri mesece po uveljavljanju ratifikacije konvencije in tozadavnega razglasa jugoslovanske vlade.

Ker konvencije še niso bile ratificirane od vseh držav, je poštna hranilnica obvezana tudi še nadalje sprejemati vse prijave. Tudi sicer se je poštna hranilnica v Beogradu le malo zanimala za to vprašanje in ni šla prav mnogo na roko jugoslovanskim imetnikom terjatev napram poštni hranilnici na Dunaju in v Budimpešti, čeprav so imeli njeni funkcionarji pri svojih studijskih potovanjih po nasledstvenih državah priliko prepričati se, kako tam ščitijo in pospešujejo interese svojih državljanov.

(>Jugoslovanski Lloyd.<)

NAŠA STEKLARSKA INDUSTRIJA.

Od naše steklarne industrije so si v prvem povojnem času mnogo obetali. Danes imamo v Jugoslaviji sedem steklarn, ki pa tako malo producirajo, da ne morejo niti približno kriti domače potrebe, vsled česar se mora stekleno blago uvažati iz Češkoslovaške in Nemčije. Od sedmih steklarn so štiri v Sloveniji. Imeli smo že nekoč tudi v Pohorskem gorovju cvetočo steklarstvo industrijo. V zadnjem času delajo prav posebno zagrebški krogi na to, da bi kupili posamezne tovarne ter jih združili. Od sedmih tovarn jih je že danes sedem združenih v Združenih steklarnah d. d. Samo tovarna v Zaječarju je še last ondotne industrijske zadruga. Te združene tovarne se morajo pa boriti z velikimi težkocami in izkazujejo za leto 1927 le 146.000 dinarjev čistega dobička napram 231.000 dinarjev v letu 1926. Vsled tega se je tudi dividenda znižala od šest na štiri odstotke. Srbska tovarna v Zaječarju pa sploh ni izkazala nobenega dobička.

KONVENCIJA ČEŠKOSLOVAŠKE Z NAŠO DRŽAVO GLEDE NAKUPA TOBAKA.

Češkoslovaška republika je z našo državo sklenila pogodbo, glasom katere kupi vsako leto v naši državi 3 in pol milijona kg našega tobaka. Obenem se je Češkoslovaška zavezala, da si bo prizadevala ta kvantum še povečati, ako bodo za to dani potrebni pogoji. Pogodba velja za dobo šest let in se po preteku tega roka podaljša za nadaljnjih šest let, ako se od ene ali druge strani ne odpove eno leto pred potekom šestletne dobe. Pogodba je za interese producentov tobaka v naši državi velike važnosti, ker bo brez dvoma pospešila produkcijo tobaka.

ČEŠKOSLOVAŠKA NA SEDMEM MESTU V EVROPSKI ZUNANJI TRGOVINI.

Iz statističnih podatkov razvidimo, da je bila leta 1927 Češkoslovaška republika glede zunanje trgovine na sedmem mestu evropskih držav in na trinajstem mestu v svetovni trgovini. Med evropskimi državami so prve Velika Britanija, Nemčija, Francija, Italija, Holandska in Belgija. Češkoslovaški izvoz je znašal leta 1927 nad 20 milijard Kč, češkoslovaški uvoz pa 18 milijard Kč. To mesto je zavzela Češkoslovaška vsled svoje intenzivne in mnogovrstne produkcije. Holandska in Belgija, ki sta po velikosti skoro enaki Češkoslovaški, prekašata Češkoslovaško samo vsled svojih starejših trgovskih tradicij in ugodnejše obmorske lege.

FINANČNI POLOŽAJ ITALIJE.

Neki ugleden finančnik v Parizu je izjavil sodruidniku zagrebškega »Obzorja« v Parizu, da je italijanski finančni minister odstopil zaradi težke finančne krize, v katero je zašla dežela. Proračun za leto 1927/28 je izkazal deficit ene in pol milijarde lir. Državni dohodki v Italiji so vsak mesec za sto milijonov lir nižji. Italija se razentega nahaja v takem položaju in ima take obveznosti, da ji je le težko dobiti nova posojila v inozemstvu, in je celo vprašanje, je-li bi jih sploh dobila.

VELIKI DOBIČKI AMERIKANSKE AVTOMOBILSKE TVRDKI.

Packard Motor Car Co., neodvisna ameriška avtomobilska tovarna, je izjavila, da bo izplačevala posebno dividendo v znesku enega dolarja poleg regularne mesečne dividende v znesku 25 centov. Uprava pripominja k temu, da so dobički do meseca maja znašali že 178 milijonov dolarjev, iz česar se da sklepati, da bo čisti letošnji dobiček znašal najmanj 20 milijonov dolarjev.

Iz naših organizacij.

Uradni dan »Sreznega gremija trgovcev v Celju« za člane trgovce v sodnem okraju Rogatec se vrši v ponedeljek, dne 16. julija t. l. in sicer: od 9. do 12. ure predpoldne v Rogatec v hotelu »Spornac« in od 3. do 5. ure popoldne v občinski posvetovalnici v Rogatki Slatini. — Načelnstvo.

Gospodarstvo Jugoslavije in njegovi odnošaji napram inozemstvu.

(Iz predavanja tajnika Zbornice TOI g. Ivana Mohoriča v Nürnbergu dne 18. junija t. l.)

(Nadaljevanje.)

V vinorodnih krajih Jugoslavije, predvsem v Dalmaciji, Banatu, Sremu, severni Srbiji in Sloveniji, se pridela letno nad 4 milijone hektolitrov vina. Jugoslovanska vina so imela do prevrata na obsežnem enotnem carinskem teritoriju avstro-ogrške monarhije v velikih mestih in industrijskih krajih obširno konzumno tržišče. S prevratom smo ta tržišča izgubili. Izvoz tja ovira velika uvozna carina, poleg tega pa je treba še danes na njih konkurirati s ceninimi italijanskimi in francoskimi vini, katerih konkurenca je bila poprej vsled prohibitivne uvozne carine izključena. Pri zelenjavi in povrtnini znaša napram izvozu 75 milijonov dinarjev uvoz 45 milijonov dinarjev, od tega skoro polovica zgodnje zelenjave iz Italije, katere uvoz bi se pri urejenih razmerah lahko nadomestil z uvozom iz južne Srbije, ki ima v tem oziru vse predpogoje. Znatna aktivna postavka naše zunanje trgovine je izvoz sadja in sicer v glavnem jabolok, bosaških in srbskih sliv v svežem, suhem in etviranem stanju ter orehov. V letu 1927. je znašal aktivum izvoza sadja 270 milijonov dinarjev, od katerega je skoro ena četrtina šlo v Nemčijo. Izvoz sadja odtehta celokupen uvoz kolonijalnega blaga v Jugoslavijo, ki je dosegal lani le 243 milijonov dinarjev.

Poleg cerealij se v Jugoslaviji deloma z bog ugodnih klimatskih prilik, deloma z ozirom na kakovost zemlje kultivirajo v dosti znatnem obsegu industrijske rastline, med katerimi je v prvi vrsti omeniti sladkorno peso, hmelj, konopljo in lan, tobak, cikorijo, mak za pridobivanje opija, v okolici Bitolja pa celo riž in bombaž. Med omenjenimi kulturami je po velikosti posejane površine na prvem mestu konoplja z 39.787 ha, njej sledi sladkorna pesa s 34.086 ha, nato tobak s 15.306 ha, lan s 13.195 ha, hmelj z 8.650 ha, bombaž z 880 ha in mak s 3.579 ha. Naštete industrijske rastline tvorijo izvzemši sladkorno peso, ki se vsa predeluje v 8 domačih sladkornih tovarnah, od leta do leta važnejše izvozne artikle. Posebne važnosti za naš izvoz je hmelj in tobak. V kulturah hmelja stoji Jugoslavija po zasejani površini na tretjem mestu na svetu. Jugoslovanske pivovarne kozumirajo komaj 2% domače hmeljske produkcije, dočim se mora ostalih 98% izvažati. Med glavne odjemalce jugoslovanskega hmelja spada baš Nemčija, ki konzumira ca tri tretjine celega izvoza. Hmeljske kulture so se v zadnjih treh letih v Jugoslaviji zelo razširile, posebno po Vojvodini, toda to širjenje kultur je šlo v mnogem oziru na rovaš kvalitetenega pridelka, katerega donos je dosegel lansko leto samo 14% celokupne produkcije. Nemčija je v preteklem letu kupila za 151 milijonov dinarjev hmelja v Jugoslaviji, konopnine pa 16.900 ton v vrednosti 97,5 milijona dinarjev. Izvoz opiuma je znašal lani 82.378 kg v ceni 62 milijonov dinarjev in je danes še pretežno v rokah grškega posredništva.

Kako minimalna je uporaba umetnih gnojil v našem poljedelstvu, kaže dejstvo, da morajo tovarne dušikovih gnojil, ki se nahajajo v Jugoslaviji, nad 95% svojih proizvodov izvažati v inozemstvo, ker doma kljub dosti znatni propagandi za večje množine do sedaj ne najdejo odjemalcev.

Med najvažnejše gospodarske probleme našega poljedelstva spada polvoljna ureditev kreditnega vprašanja, za kar nudi zakon z dne 12. junija 1925 dovoljno pravno bazo, nadalje ureditev posestnih razmer in poprava hib, ki so bile napravljene pri izvajanju agrarne reforme v prvih povojnih letih, končno meljoriranje obsežnih neizkoriščenih in sedaj poplavam izpostavljenih površin rodovitne zemlje. Poleg tega pa je potrebna pocenitev produkcijskih stroškov, ki so

Naredba o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v ljubljanski oblasti.

Na podstavi in v okviru uredbe gospoda ministra za socialno politiko o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic od 3. maja 1928, Z. R. broj 4987/IV., ter po zaslišanju Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Delavske zbornice za Slovenijo in prizadetih občin določam čas, ko smejo biti v poedinih krajih ljubljanske oblasti trgovinske in obrtne obratovalnice odprte, kakor sledi:

Člen 1. Bančni zavodi, zavarovalni in njim podobni obrati, v katerih je poslovanje organizirano kakor v bankah, poleti in pozimi od 8. do 13. ure ter od 15. do 18. ure.

Člen 2. Posojilnice poleti in pozimi od 8. do 14. ure.

Člen 3. Podjetja za natovarjanje in raztovarjanje blaga pri železnih poletih od 6. do 20. ure, pozimi pa od 7. do 19. ure. Pomožna osebja, ki sme biti zaposlena v teh obratovalnicah največ 8 ur na dan, se mora izmenjavati.

Člen 4. Obratovalnice, prodajalnice, pisarne in kontoarji vseh ostalih podjetij, navedenih v odstavku 1. čl. 31. uvodoma citirane ministrske uredbe, v katerih sme biti pomožna osebja zaposlena le 8 ur na dan ali 48 ur na teden, smejo biti ob delavnikih odprte od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Ta omejitve ne velja za obratovalnice omenjenih podjetij, ako je v njih poslovanje osebja organizirano z izmenami; toda tudi taka podjetja ne smejo med 12. in 14. uro kakor tudi pred 8. in po 18. uri opravljati nobenih poslov s strankami.

Člen 5. Prodajalnice življenskih potrebščin, to so obratovalnice, ki se bavijo izključno s prodajanjem lahko pokvarljivih viktualij, kakor: presne zelenjave, presnega sadja, jaje, presnega mesa, presnih rib, zaklane perutnine, divjačine itd. in ki prodajajo poleg teh predmetov kvečjemu še moko in mesnate izdelke (mast, slanino, klobase in suho meso) smejo biti odprte poleti od 6. do 12. in od 14. do 18. ure, pozimi pa od 7. do 12. in od 14. do 19. ure.

Ob nedeljah smejo biti odprte te obratovalnice samo dopoldne od 6. do 12. ure.

Člen 6. Prodajalnice kolonialnega, delikatesnega, specerijskega in mesanega blaga ter kramarske obratovalnice smejo biti odprte:

1. V okolišju policijske direkcije ljubljanske poleti in pozimi od pol 8. do 12. in od 14. do 19. ure; ob nedeljah so te obratovalnice ves dan zaprte.

2. V srezu Ljubljana-okolica poleti od 7. do 12. ter od 15. do pol 20. ure, pozimi od 7. do 12. ter od pol 15. do 19. ure. Ob nedeljah so te obratovalnice v celem srezu ves dan zaprte.

3. V srezu Brežice poleti od 7. do pol 13. in od 14. do 18. ure, pozimi od pol 8. do pol 13. ter od 14. do 18. ure; ob nedeljah od 8. do 10. ure.

4. V srezu Črnomelj skozi vse leto od 7. do 12. in od 14. do 19. ure; ob nedeljah od 8. do 10. ure.

5. V srezu Kamnik poleti od 7. do 12. ter od 14. do 19. ure, pozimi od 8. do 12. ter od 13. do 18. ure; ob nedeljah od 8. do 10. ure.

6. V srezu Kočevje poleti in pozimi od 7. do 12. ter od 14. do 19. ure; ob nedeljah od 8. do 10. ure.

7. V srezu Kranj in v področju sreske izpostave Skofja Loka poleti in pozimi od

pol 8. do pol 13. ter od 14. do 19. ure; ob nedeljah od 8. do 10. ure, razun za mesto Kranj in njegovo okolico v razdalji 5 km, kjer morajo biti take obratovalnice ob nedeljah zaprte.

8. V srezu Krško poleti in pozimi od 7. do 13. in od 14. do 19. ure; ob nedeljah od 8. do 10. ure.

9. V srezu Laško poleti od 7. do 12. in od 14. do 19. ure, pozimi od 7. do 12. in od 13. do 18. ure; ob nedeljah poleti od 8. do 10., pozimi od 9. do 11. ure, izveniški občini Trbovlje, kjer ostanejo trgovine ob nedeljah zaprte ves dan.

10. V srezu Litija poleti in pozimi od pol 8. do pol 13. in od 14. do 19. ure; ob nedeljah od 7. do 9. ure.

11. V srezu Logatec poleti od 7. do 12. in od 14. do 19. ure, pozimi od 7. do 12. in od 13. do 18. ure; ob nedeljah v krajih Dolenji in Gorenji Logatec od 10. do 12., v ostalih krajih tega sresa od 8. do 10. ure.

12. V srezu Novo mesto poleti in pozimi od pol 8. do pol 13. in od 14. do 19. ure; ob nedeljah poleti od 8. do 10., pozimi od 9. do 11. ure.

13. V srezu Radovljica poleti in pozimi od 7. do 12. in od 14. do 19. ure; ob nedeljah od pol 8. do pol 10. ure.

Člen 7. Pekovske prodajalnice smejo biti odprte v letnem in zimskem času od 6. do 20. ure z izmeno pomožnega osebja, ki sme biti v teh prodajalnicah zaposleno največ 9 ur dnevno.

Ob nedeljah je izdelovanje kruha in ostalega peciva v pekarnah ves dan prepovedano. To delo mora prestat najkasneje v soboto ob 4. uri popoldne in počivati do ponedeljka ob 4. uri zjutraj.

Člen 8. Mesarske in klobasarske obratovalnice smejo biti odprte poleti od 6. do 11. in od 16. do 20. ure, pozimi pa od 6. do 11. in od 15. do 20. ure. Pomožna osebja, ki sme biti v teh obratovalnicah zaposleno največ 9 ur na dan, se mora izmenjavati. Ob nedeljah smejo biti odprte te obratovalnice poleti od 6. do 11., pozimi pa od 6. do 12. ure. Mesarskim mojstrom je prepovedano ob nedeljah ter ob državnih in verskih praznikih vsako klanje živine v času, dokler so obratovalnice zaprte, razun če gre za zakol v sili.

Člen 9. Vse trgovske in obrtne obratovalnice, kolikor ne spadajo med obratovalnice, navedene v čl. 4. in 6., smejo biti odprte:

1. v okolišju policijske direkcije ljubljanske poleti in pozimi: a) trgovine z modnimi predmeti od 8. do 12. ure ter od 14. do 19. ure; b) trgovine s pisarniškiimi potrebščinami od pol 8. do 12. ter od 14. do pol 19. ure; c) vse druge obratovalnice od 8. do 12. ter od 14. do 18. ure;

2. povsod drugod v ljubljanski oblasti pa od 8. do 12. in od 14. do 19. ure.

Ob nedeljah smejo biti odprte te obratovalnice v krajih in ob času kakor obratovalnice, navedene v čl. 6. te uredbe.

Člen 10. Za kavarniške, restavracijske, gostilničarske in hotelske obratovalnice velja razglas velikih županov ljubljanske in mariborske oblasti o policijski uri.

Natakarsko osebje, ki sme biti zaposleno v teh obratovalnicah največ 8 ur na dan, ter ostalo osebje, ki sme biti zaposleno največ 9 ur na dan, se mora izmenjavati.

Člen 11. Javne kuhinje, čevabčičke obratovalnice, obratovalnice, ki strežejo gostom z brezalkoholnimi pijačami, mlekom in mlečnimi izdelki in poslasticami (sladščitami, medicirskimi izdelki in alvo) in kakor tudi obratovalnice, ki se bavijo izključno s prodajanjem presnega sadja, smejo biti odprte poleti od 6. do 22. ure, pozimi od 7. do 22. ure. Natakarsko in ostalo osebje, za katero velja isti poslovni čas kakor za v čl. 10. te naredbe omenjeno osebje, se mora izmenjavati.

Člen 12. Obratovalnice, ki strežejo gostom z mrzlimi jedili in alkoholnimi pijačami in poslasticami, kakor: okrepčevalnice, prodajalnice užičkih predmetov, vinarско-žganjarske obratovalnice in temu podobne smejo biti odprte poleti od 7. do 22. ure, pozimi pa od 7. do 21. ure. Pomožna osebja, ki velja zanj isti delavni čas, kakor za osebje, omenjeno v čl. 10. te naredbe, se mora izmenjavati.

Člen 13. Obratovalnice, navedene v čl. 10., 11. in 12. smejo biti ob nedeljah in praznikih odprte kakor ob delavnikih.

Člen 14. Za trgovinske obratovalnice, ki se bavijo tudi s točenjem alkoholnih pijač, velja isti poslovni čas kakor za obratovalnice, ki nimajo pravice točenja alkoholnih pijač. To velja tudi za točilnice alkoholnih pijač.

Člen 15. Samostalne male prodajalnice tobaka (trafike), izveniški postranske male prodajalnice tobaka, smejo biti odprte poleti in pozimi od pol 8. do 12. ter od 14. do 20. ure.

Ob nedeljah smejo biti odprte te obratovalnice samo dopoldne in sicer poleti od 7. do 12., pozimi pa od 8. do 12.

Ako se bavijo te prodajalnice tudi s prodajo papirja, pisarniških in drugih potrebščin, ki ne spadajo v vrsto kadilskih potrebščin, ne smejo prodajati takih predmetov ob času, ko so zaprte trgovinske prodajalnice v dotičnem kraju.

Člen 16. Cvetličarske obratovalnice smejo biti odprte v letnem in zimskem času od 7. do 12. ure in od 15. do 20. ure. Ob nedeljah smejo biti odprte te obratovalnice samo dopoldne od 7. do 12. ure.

Člen 17. Poslovanje na stojnicah, na cestnih križiščih, na nezagradenih prostorih, po vežah, hodnikih in v barakah ni dopustno ob času, ko morajo biti zaprte druge trgovinske obratovalnice.

Člen 18. Prodajanje novin, revij in časopisov, pečenega kostajna, brezalkoholnih pijač, alve in sladoleda po ulicah je dovoljeno ob delavnikih in ob praznikih poleti od 6. do 22. ure ter pozimi od 7. do 20. ure.

Po javnih lokalih je dovoljeno samo prodajanje novin, revij, časopisov, cvetic in kočevskih predmetov in sicer od 22. ure.

Člen 19. V kopaliskih in letoviških krajih: Bled, Boh. Bistrica, Kranjska gora in Rimske toplice smejo biti trgovinske in obrtne obratovalnice odprte v času sezone, t. j. od 1. junija do 30. septembra, od 7. do 21. ure z izmeno pomožnega osebja.

Člen 20. Brivske, frizerske in kosmetične obrtne obratovalnice smejo biti odprte od pol 8. do 12. ter od pol 15. do 19. ure.

Ob sobotah in dnevih pred prazniki pa smejo obratovati zvečer 2 uri dlje kot zgoraj določeno.

V okolišju policijske direkcije ljubljanske so te obratovalnice ob nedeljah zaprte, ob praznikih pa odprte od pol 8. do 12. ure. V vseh drugih krajih pa smejo biti odprte te obratovalnice ob nedeljah samo dopoldne

od pol 8. do 12. ure, v letoviških in kopaliskih krajih pa od 7. do 12. ure.

Člen 21. Fotografске obratovalnice smejo biti odprte ob delavnikih, ob nedeljah, ob državnih in verskih praznikih od 8. do 12. in od 14. do 16. ure.

Člen 22. Preko določene meje in sicer največ še za dve uri zvečer smejo biti odprte vse trgovinske in obrtne obratovalnice pred božičem, pred velikonočnimi prazniki, pred binškošči ter ob dneh letnih sejmov.

Člen 23. Ob nedeljah morajo biti vse obratovalnice (podjetja) ves dan zaprte v kolikor niso določene s to naredbo posebne izjeme od tega načela.

Izjemoma smejo biti odprte te obratovalnice ob nedeljah ves dan:

1. če je ob teh dneh letni sejem;

2. poslednjo nedeljo pred božičem, če je božič na ponedeljek;

3. če se ob teh dneh obratovalnica seli.

Člen 24. Vse trgovinske in obrtne obratovalnice morajo biti zaprte ob državnih praznikih:

na rojstni dan Nj. Vel. kralja in na dan tujdinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev ves dan, na Vidov dan in na dan vseslovenskih apostolov Cirila in Metoda pa samo dopoldne, brez razlike veroizpovedanja, v kolikor niso določene s to naredbo posebne izjeme od tega načela.

Člen 25. Vse trgovinske in obrtne obratovalnice morajo biti, v kolikor niso s to naredbo določene izjeme od tega načela, zaprte ves dan ob teh letnih verskih praznikih:

1. na novega leta dan, 2. na dan sv. Treh kraljev, 3. dne 19. marca (sv. Jožef), 4. na praznik Vnebovohoda, 5. na dan sv. Petra in Pavla, 6. dne 29. junija (sv. Peter in Pavel), 7. dne 15. avgusta (Marijino vnebovzelje), 8. 1. novembra (na dan Vseh svetnikov), 9. dne 8. decembra (Brezmadežno spočetje), 10. dne 25. decembra (na božični dan).

Člen 26. V času, ko je ob nedeljah dovoljeno prodajanje, se smejo kruh in ostalo pecivo, meso, poslastice, mleko in mlečni izdelki raznašati z delavnic in prodajalnic po hišah.

Prav tako je dovoljeno ob nedeljah in ob državnih in verskih praznikih dopoldne dovažati pivo, led, sodo, rudninske vode in podobne proizvode.

Člen 27. Za letni čas se šteje čas od 1. aprila do 30. septembra, za zimski čas pa čas od 1. oktobra do 31. marca.

Člen 28. Prekrški te naredbe se kaznujejo, kolikor se nanašajo na odpiranje in zapiranje obratovalnic, po členu 319. finančnega zakona za leto 1928/29 v denarju z globo od Din 50— do Din 3.000—, kakršna je pač velikost dotičnega obrata.

Prekrške preiskujejo in kaznujejo pristojna upravna oblastva prve stopnje. Zoper njih razsodbe se smejo pritožiti interesenti v 15 dneh od dne, ko se jim probdajo, na velikega župana ljubljanske oblasti.

Prekrški te naredbe, kolikor se nanašajo na delo pomožnega osebja, se preiskujejo in kaznujejo po odredbah zakona o zaščiti delavcev.

Člen 29. Ta naredba stopi v veljavo z dnem, ko se objavi v Uradnem listu.

Ljubljana, dne 8. julija 1928.

O. br. 2216/23/1928.

Veliki župan ljubljanske oblasti:

dr. Vodopivec s. r.

danes previsoki in ki mnogo doprinašajo k občutni konzumni krizi, ki vlada zadnja leta v Jugoslaviji. V Jugoslaviji se ne vodi uradni indeks produkcijskih stroškov, zato smo nakazani na indeks, ki ga vodi naš največji privredni tednik »Privredni Pregled«. Po njegovem računu je znašal meseca marca indeks velikoprodajnih cen za poljske pridelke 2.135, torej 100% nad zlato pariteto, dočim je bil indeks cen sadja 1.147, torej le neznatno nad zlato pariteto, ki znaša 1093 in indeks živinorejskih proizvodov pa 1.575 ali ca 50% nad zlato pariteto.

(Dalje prihodnjaj.)

Ljubljanska borza.

Tečaj 13. julija 1928	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZA:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22.9025
Berlin 1 M	13.5350	13.5650
Bruselj 1 belga	—	7.9285
Budimpešta 1 pengö	—	9.9163
Curih 100 fr.	1094.10	1097.10
Dunaj 1 šilling	8.0060	8.0350
London 1 funt	276.31	277.11
Newyork 1 dolar	56.78	56.98
Pariz 100 fr.	221.50	223.50
Praga 100 kron	168.30	169.10
Trst 100 lir	—	298. —

Trgovina.

Izvoz živil v Trst. Tvrška Emilio Meudler v Trstu, Via Ginnastica 50, želi kupiti večje množine masti, fižola, loja, krompirja in drugih poljedelskih pridelkov jugoslovanske provenience. Interesenti naj svoje ponudbe pošljejo direktno tvrdki.

Cene bombaževini rapidno padajo. Poljedelsko ministrstvo v New-Yorku poroča, da je bilo letos nasejanih 46.69 milijona akrov lansega leta. To je povzročilo, da so cene bombaževini na borzah v New-Yorku in New-Orleansu padle. V New-Yorku je padel tečaj za 60 točk, v New-Orleansu pa celo za 85 točk. Kupčija je bila mrzlična. Tečaj se je nato zopet zboljšal za 30 točk, nato pa zopet padel.

Industrija.

Zvečanje mariborske tekstilne tovarne Doktor in Co. Mehanična tkalnica in apretura Doktor in Co. v Mariboru zvečuje svoj obrat ter gradi novo tkalnico.

Napredek avstrijske sladkorne produkcije. Avstrijske sladkorne tovarne so zelo zvišale svojo produkcijo od l. 1919, tako da so leta 1927 pokrile 65 odstotkov domačega konzuma. Ker so letos zasadili 15 odstotkov več zemlje s sladkorno peso, bo tudi več pridelka. To leto bo Avstrija uvozila le 1500 vagonov sladkorja.

Promet.

Novi vagoni za prevoz olja. Generalno ravnateljstvo državnih železnic je sklenilo, naročiti dvesto vagonov posebne konstrukcije za prevoz olja, ker je v zadnjem času veliko povpraševanje po teh vagonih.

Direktni transport blaga iz Nemčije v Jugoslavijo. V Münchenu so sklenili dogovor, na podlagi katerega bodo prevažali blago direktno iz Nemčije v Jugoslavijo in obratno s posebnimi vagonskimi kompozicijami.

Elektrifikacija francoske južne železnice. Iz Pariza poročajo, da bodo del nabav v vrednosti dvesto milijonov

frankov za elektrifikacijo francoske južne železnice oddali na račun reparacijskih plačil Nemčiji.

RAZNO.

Koliko se je nakopalo premoga l. 1927. Leta 1927 so na celi zemlji nakopali 1475 milijonov ton premoga in sicer 197 milijonov ton rjavega premoga in 1278 milijonov ton črnega premoga in antracita. Napram 1926 znači to zvišanje za 110 milijonov ton ali 8%. Največ premoga pridelajo Združene severoameriške države in sicer 73 milijonov ton antracita in 471.5 milijonov ton rjavega in črnega premoga. Nemčija 150.8 milijonov ton rjavega premoga in 153.5 milijonov ton črnega premoga. Anglija je na tretjem mestu s skupno 295.5 milijonov ton premoga. Nobena druga država ni pridelala več nego 55 milijonov ton premoga, celo Francija ne, ki je na četrtem mestu, 52.8 milijonov ton.

Žetev v Rumuniji. Kakor poročajo, je rumunska žetev glede kakovosti in količine zelo dobra. V rumunski polovici Banata je končana žetev ječmena in sicer na katastrsko jutro 20 do 25 meterskih stotov. Pšenico so pričeli žeti ta teden. Pričakujejo 10 do 13 meterskih stotov odlične kakovosti.

Prebivalstvo Združenih držav severoameriških. Statistični urad Združenih držav poroča, da znaša število prebivalstva 118.364.000.

Zvišanje obrestne mere v Chicago. — 10. t. m. je po zaključku borze zvišala chicagška zvezna rezervna banka svojo obrestno mero za 1/2% na 5%. To zvišanje je finančne kroge zelo presenetilo. Prav posebno bo vplivalo tudi na evropski trg, ker je Chicago že v zadnjih

letih igral razmeroma veliko samostojno vlogo ne le pri emisiji inozemskih posojil, marveč predvsem pri dovoljevanju kratkoročnih posojil na evropskih denarnih centralnih tržiščih.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Gradbeno odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 17. julija t. l. ponudbe glede dobave 1600 komadov umetnega strešnega škričja, hrastovih plohov in 2000 kg bločnih verig. — Mašinsko odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. julija t. l. ponudbe glede dobave klingerit-gostil; do 23. julija t. l. glede dobave azbestnih plošč in vrvic ter jeklenih žičnih vrvi; do 24. julija t. l. pa glede dobave gledalnih, vodokaznih in drugih stekel; do 26. julija t. l. glede dobave kalilnega in varilnega praška ter salmijaka v prahu. — Saobračajno-komercialno odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. julija t. l. ponudbe glede oddaje lesenih kadi in lesenega vedra v popravilo. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 17. julija t. l. ponudbe glede dobave desk; do 24. julija t. l. pa glede dobave 140 m³ jamskega lesa. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 30. julija t. l. pri Glavnem sanitetskem slagalištu v Zemunu glede dobave 2000 komadov aluminijastih škatljic, dne 31. julija t. l. pa glede dobave 150 malih poljskih apotek in 700 komadov košar za sanitetni material. — Dne 31. julija t. l. pri Generalni direkciji državnih železnic v Beogradu glede dobave 2 snežnih strgulj. — Dne 24. julija t. l. pri Direkciji

državnih železnic v Sarajevu glede dobave kladiv za zračni pritisk; dne 3. avgusta t. l. glede dobave 2 stručnic in materiala za čiščenje in razsvetljavo; dne 4. avgusta t. l. glede dobave 39.000 kilogramov bukovega oglja; dne 7. avgusta t. l. glede dobave 2000 kg firneža, 100 kg sikativa in 100 kg terpentina. — Dne 4. avgusta t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 350.000 kg portlandcimenta. — Dne 10. avgusta t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave materiala za gornji ustroj. — Dne 5. avgusta t. l. pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede oddaje električne instalacije. — Dne 6. avgusta t. l. pri Direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani glede dobave 3 avtomatičnih tehnic za pakete. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled. — Dne 28. julija t. l. se bo vršila pri mašinskem odelenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave stropnih ventilatorjev, stenskih ventilatorjev in avtomatičnih stikal; dne 30. julija t. l. glede dobave 9400 komadov šamotne opeke, 5000 kg šamotne moke in 500 komadov termo-

MALINOVEC

iz lekarn
dr. G. Piccoli v Ljubljani, Dunajska c.

je staroznan kot pristi naravni izdelek, z najfinjšim sladkorjem vkuhan, brez umelne barve in ne vsebuje nikakih kemičnih dodatkov za konzerviranje. — **Oddaja na drobno in veliko.** — Cena nizka.

litne opeke; dne 31. julija t. l. glede dobave 5000 kg gnetilnega mašilnega materiala; dne 8. avgusta t. l. glede dobave 3500 kg prašnega olja; dne 10. avgusta t. l. glede dobave sveč, 2000 kg parafina, 3000 kg mila in 1500 kg loja. — Dne 30. julija t. l. pri občem odeljenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave pisarniškega materiala; dne 31. julija t. l. pa glede dobave pisarniškega materiala in lepenke. — Dne 5. avgusta t. l. pri Gradbenem odelenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznega železa, zakovic, vijakov in pločevine. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih odeljenjih.)

Prodaja. Dne 1. avgusta t. l. se bo vršila pri Direkciji šum kraljevine SHS v Ljubljani ofertalna licitacija glede prodaje lesa. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

TRŽNA POROČILA.

Banatski vinski trg. Na banatskem vinskem trgu zadnjih štirinajst dni ni bilo posebnih izprememb. Kar je bilo kupčijskih zaključkov, so se ti izvršili za domači konzum, iz inozemstva so se prijavili edino Nemci. Cene belemu, rdečemu vinu in otelu so, po odstotkih alkohola, od 3:50 do 4:75 dinarja za liter iz producentove kleti. Sortirano blago velja pet do sedem dinarjev liter. — Stanje vinogradov je precej dobro. Če bo še nadalje suša, bo razvoj zastal, v nasprotnem primeru moremo pričakovati dobro trgatvev.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo: 21 konjev, 17 bikov, 232 volov, 397 krav in 24 telet, skupaj 691 komadov. Poprečne cene za različne živalske vrste na sejmu 10. julija 1928 so bile sledeče (za 1 kg žive teže): debeli voli 7:50 do 8 Din, poldebili voli 6 do 7, plemenski voli 5 do 5:75, biki za klanje 8, klavne krave debele 7 do 8, plemenske krave 5:50 do 6:50, krave za

klobasarje 5 do 5:25, molzne krave 6 do 7, breje krave 6 do 7, mlada živina 6 do 8 Din. Prodalo se je 326 komadov, od teh za izvoz v Italijo 13, v Avstrijo 79 komadov.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani

priporoča
špecerijsko blago
raznourstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznourstno
rudninsko vodo.

Lastna prazarna za kavo in
mlin za dišave z električnim
obratom.

Ceniki na razpolago.
Telefon št. 2666.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek **Tovarna motvoza in vrvarna d. d.**
Svoji k svojim! GROSUPLJE pri LJUBLJANI

Gospodarska Zveza v Ljubljani

priporoča

deželne pridelke, žita, mlevske izdelke, krmila, gnojila, poljedelske stroje in orodja, cement, premog, špecerijsko in kolonijalno blago, rudninske vode. Zastopstvo za prodajo kisove kisline.
CENIKI NA RAZPOLAGO.

DELNIŠKA DRUŽBA PIVOVARNE „UNION“ LJUBLJANA

Telefon :

Ljubljana 2310 in 2311

Telefon :

Maribor številka 23

Pivovarna in sladarna.

Tovarna za špirit in kvas v Ljubljani I.,
poštni predal 45.

Podružna pivovarna (pr. T. Götz) v Mariboru priporoča svoje
izborne izdelke in sicer :

SVETLO IN ČRNO EKSPORTNO PIVO
V SODIH IN STEKLENICAH.

Pekovski kvas (drože). — Čisto rafinirano žganje.

Pivovarna Union Ljubljana.

Brzojavi :

Pivovarna Union Maribor.

* SALDA - KONTE *

STRACE - JOURNALE

ŠOLSKE ZVEZKE, MAPE

ODJEMALNE KNJIŽICE

RISALNE BLOKE ITD.

nudi po tvedno nizkih cenah

KNJIGOVESNICA

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE.

Trgovci in industrijci

TRGOVSKI LIST!

se priporoča
za

oglašanje inseratov!

Najboljše

nabavite **otročke majice in nogavičke**, moške in ženske **rokavice, žepne robce**, razni nakit za živilje, kravate, gumbe, vezeno, čipke, **kompletne potrebščine za krojače, čevljarje in sedlarje** edino le pri

Jos. Petelincu
Ljubljana

Telefon 2913

Na veliko!

blizu Prešernovega spomenika

LIKERJE

Medicinalni Cognac, jajčni-Cognac, Rum, Jamaika-Rum, Peilakovec, Slivovko, Tropinovec, Sadjevec, Brinjevec, Vermut-vino, Malinovec in neoslajeni Malinov sok (Succus), Rumosol in špirt, v najboljši kakovosti in po najnižji ceni priporoča

„**ALKO**“

družba s o. z.

LJUBLJANA, Kolzej.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVLJENA 1900.

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

USTANOVLJENA 1900.

Delniška glavnica:

Din 50.000.000.—

Skupne rezerve ca:

Din 10.000.000.—

PODRUŽNICE:

Bračice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, Gorica, Trst.

Brzojavni naslov:
Banka Ljubljana.

Tel. št. 2861, 2413,
2502, 2503.

Se priporoča za vse bančne posle.

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA

TRG.-IND. D. D.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin, * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posetnice itd. * LASTNA KNJIGOVESNICA * TELEFON. ŠT. 2552.